

მეთოდური მითითება

სააღრიცხვო დოკუმენტაციის არარსებობისას, შემოწმების არაპირდაპირი მეთოდით გამოანგარიშებული განკარგვადი თანხების დაბეგვრის შესახებ (მეთოდური მითითება განსაზღვრავს მოგებისა და საშემოსავლო გადასახადებით დაბეგვრის საკითხებს)

ფაქტობრივი გარემოება

არაპირდაპირი მეთოდით გამოანგარიშებული შემოსავლების და ხარჯების, საგადასახადო შემოწმების პროცესში ჩატარებული სალაროს ინვენტარიზაციის გათვალისწინებით, აგრეთვე, პირველადი საგადასახადო დოკუმენტაციის, გადასახადების ადმინისტრირების საინფორმაციო სისტემის ინფორმაციის ან/და სხვა ინფორმაციის გათვალისწინებით, მიღებულია განკარგვადი თანხა, რომელზეც გადასახადის გადამხდელს მინიჭებული არ აქვს კვალიფიკაცია.

შეფასება და შედეგი

I - გადასახადის გადამხდელის მიერ შესაბამისი მტკიცებულებების ან/და ახსნა-განმარტების წარდგენის შემთხვევაში, მისი განმარტების შესაბამისად, განკარგვადი თანხა დაკვალიფიცირდება, როგორც შესაბამისი პერიოდის ბოლოს, შესაბამის პირზე გაცემული:

- ა) პროცენტიანი ან უპროცენტო სესხი;
- ბ) დივიდენდი;
- გ) ხელფასი;

შენიშვნა: გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულება ან/და ახსნა-განმარტება შეიძლება მოიცავდეს როგორც ჩამოთვლილი ვარიანტების კომბინაციას, ისე შესაბამისი თანხის (თანხის ნაწილის) სხვა სახის განაცემად დაკვალიფიცირების შემთხვევას.

II - გადასახადის გადამხდელის მიერ შესაბამისი მტკიცებულებების ან/და ახსნა-განმარტების წარუდგენლობის, აგრეთვე, განკარგვადი თანხის განკარგვის თაობაზე სხვა სახის ინფორმაციის არ არსებობის შემთხვევაში, აღნიშნული თანხა ჩაითვლება შესაბამისი პერიოდის ბოლოს, საწარმოს დირექტორზე (თუ არ არსებობს სხვა იდენტიფიცირებადი პასუხისმგებელი პირი) გაცემულ **ხელფასად**.

შენიშვნა:

ა) მეთოდური მითითების გამოყენების მიზნით, შემოწმებისას დადგენილი უნდა იყოს, რომ სახეზეა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 73-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენების საფუძველი.

ბ) სხვაობის თანხის განკარგვის პერიოდ(ებ)ი შესაძლოა იყოს:

ბ.ა) შესამოწმებელ პერიოდში მოქცეული კალენდარული წლ(ებ)ის ბოლო თარიღ(ებ)ი - თუ შესამოწმებელი პერიოდი მოიცავს სრულ კალენდარულ წელს/წლებს და განკარგვადი თანხა წარმოიშვა ამავე კალენდარულ წელს/წლებში;

ბ.ბ) შესამოწმებელ პერიოდში მოქცეული არასრული კალენდარული წლ(ებ)ის ბოლო თარიღ(ებ)ი - თუ შესამოწმებელი პერიოდი, აგრეთვე, შესამოწმებელი პერიოდის

საწყისი ან/და საბოლოო წელი არასრული კალენდარული წელია და განკარგვადი თანხა წარმოიშვა ამავე არასრულ კალენდარულ წელს/წლებში;

ბ.გ) შესამოწმებელ პერიოდში მოქცეული ნებისმიერი თარიღ(ებ)ი - თუ შემოწმების შედეგები (გაანგარიშებები) იძლევა ამის შესაძლებლობას;

ბ.დ) „ბ.ა“, „ბ.ბ“ და „ბ.გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული პერიოდების კომბინაცია.

მაგალითი №1

ფაქტობრივი გარემოება

2018 წლის 1 თებერვალს დაინიშნა შპს A-ს 2017 წლის საანგარიშო პერიოდის საგადასახადო შემოწმება. საწარმო გადასახადის გადამხდელად რეგისტრირებულია 2017 წლის 1 იანვარს, ხოლო მისი საქმიანობის საგანია საყოფაცხოვრებო საქონლით საცალო ვაჭრობა (მაღაზია). ამასთან, პირის მიერ შემოსავლების მიღება და ხარჯების გაწევა ხორციელდება ნაღდი ანგარიშსწორებით.

დადგენილია, რომ შპს A-მ შესამოწმებელ პერიოდში შეიძინა სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობა (შემდგომში - სმფ) 100 000 ლარის თვითღირებულებით, რაც ამავე პერიოდში სრულად რეალიზებულია (შესამოწმებელი პერიოდის ბოლოს არ ფიქსირდება სმფ-ის ნაშთი).

შპს A-ს სააღრიცხვო დოკუმენტაცია ნაწარმოები არ აქვს.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 73-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გათვალისწინებით, საგადასახადო შემოწმების შედეგად მოხდა შპს A-ს შემოსავლის გამომანგარიშება არაპირდაპირი მეთოდით, კერძოდ, არსებული პირველადი საგადასახადო დოკუმენტაციის, გადასახადების ადმინისტრირების საინფორმაციო სისტემის ინფორმაციის, მესამე პირებისგან გამოთხოვილი ინფორმაციის ან/და სხვა ინფორმაციის გათვალისწინებით.

შედეგად, შესამოწმებელ პერიოდში მიღებულმა შემოსავალმა შეადგინა 130 000 ლარი. ამასთან, შესაბამისი მტკიცებულებების საფუძველზე დადგინდა, რომ მომწოდებლის მიმართ არსებული დავალიანება - 100 000 ლარი, შესამოწმებელ პერიოდში დაფარულია სრულად.

შეფასება და შედეგი

I – შემოწმების პროცესში გადასახადის გადამხდელს რეკომენდაციის სახით ეცნობება, რომ სათანადო მტკიცებულებების ან/და ახსნა-განმარტების წარმოდგენის შემთხვევაში, განკარგვადი თანხა - 30 000 ლარი (130 000-100 000), შესაძლოა განხილულ იქნას შესაბამის პირზე გაცემულ პროცენტთან სესხად, უპროცენტო სესხად, დივიდენდად, ხელფასად ან სხვა სახის განაცემად, ან ერთდროულად, პროცენტთან სესხად, უპროცენტო სესხად, დივიდენდად, ხელფასად და სხვა სახის განაცემად. შესაბამისად:

ა) დარჩენილი განკარგვადი თანხის (30 000 ლარი) პროცენტთან სესხად განხილვის შემთხვევაში, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 98² მუხლის მე-3 ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მოგების გადასახადით დასაბეგრი ბაზა იქნება 35 294 ლარი (30 000/0,85), ხოლო კუთვნილი მოგების გადასახადი - 5 294 ლარი (35 294 * 0,15).

ბ) დარჩენილი განკარგვადი თანხის (30 000 ლარი) უპროცენტო სესხად განხილვის შემთხვევაში, თანხა გაცემულად ჩაითვლება 2017 წლის 31 დეკემბერს, ამასთან:

- საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 98² მუხლის მე-3 ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მოგების გადასახადით დასაბეგრი ბაზა იქნება 35 294 ლარი (30 000/0,85), ხოლო კუთვნილი მოგების გადასახადი - 5 294 ლარი (35 294 * 0,15);

გ) დარჩენილი განკარგვადი თანხის (30 000 ლარი) დივიდენდად განხილვის შემთხვევაში, თანხა გაცემულად ჩაითვლება 2017 წლის 31 დეკემბერს, ამასთან:

- დივიდენდით დასაბეგრი ბაზა იქნება 31 578 ლარი (30 000/0,95), ხოლო დივიდენდზე გადასახდელი თანხა 1 578 ლარი (31 578 * 0,05);

- მოგების გადასახადით დასაბეგრი ბაზა იქნება 37 151 ლარი (31 578/0,85), ხოლო კუთვნილი მოგების გადასახადი 5 572 ლარი (37 151 * 0,15).

დ) დარჩენილი განკარგვადი თანხის (30 000 ლარი) ხელფასად განხილვის შემთხვევაში, თანხა გაცემულად ჩაითვლება 2017 წლის 31 დეკემბერს, ამასთან, საშემოსავლო გადასახადით დასაბეგრი ბაზა იქნება 37 500 ლარი (30 000/0,8), ხოლო კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადი - 7 500 ლარი (37 500 * 0,2).

ე) „სხვა სახის განაცემი“ დაიბეგრება ამ განაცემის შინაარსის შესაბამისად.

II - გადასახადის გადამხდელის მიერ შესაბამისი მტკიცებულებებისა ან/და ახსნა-განმარტების წარუდგენლობის შემთხვევაში, დარჩენილი განკარგვადი თანხა 30 000 ლარი ჩაითვლება 2017 წლის 31 დეკემბერს საწარმოს დირექტორზე (თუ არ არსებობს სხვა იდენტიფიცირებადი პასუხისმგებელი პირი) გაცემულ ხელფასად. ამასთან, საშემოსავლო გადასახადით დასაბეგრი ბაზა იქნება 37 500 ლარი (30 000/0,8), ხოლო კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადი - 7 500 ლარი (37 500 * 0,2).